

Redovisning av nämndbesök i verksamheten 2019-2020

Förslag till beslut

1. Informationen noteras.

Ärende

Bildningsnämnden beslutade i oktober 2019, § 122, om en handlingsplan för nämndens systematiska kvalitetsarbete. Inom ramen för denna handlingsplan görs varje år ett antal nämndbesök inom bildningsnämndens olika verksamheter. Syftet med besöken är att utgöra en del av nämndens systematiska kvalitetsarbete och ge en övergripande bild av verksamheterna. Detta för att nämnden ska kunna fullgöra sin skyldighet att utveckla verksamheternas kvalitet.

Under hösten 2019 och våren 2020 har totalt 11 besök genomförts inom bildningsnämndens verksamhetsområde inom gymnasie- och vuxenutbildningen. Bildningsnämnden fastställde i juni 2019, § 88, en plan för nämndbesöken 2019-20. I och med planen tydliggjordes nämndbesökens struktur hur dessa dokumenteras. Detta i syfte att tydliggöra besökens syfte, men även utgöra ett stöd för verksamheterna och politiker. Dokumentation från samtliga besök efter nämndens beslutade plan biläggs ärendet.

Bildningsnämnden föreslås notera informationen.

Beslutsunderlag:

Redovisning av nämndbesök i verksamheten läsåret 2019-20 (jun -20)

- 01 Realgymnasiet GYFRI
- 02 Vreta Utbildningscentrum GYLS
- 03 Klara gymnasium GYFRI
- 04 Berzeliuskolan GYKOM
- 05 ALG GYKOM
- 06 JENSEN Gymnasium GYFRI
- 07 Folkungaskolan GYKOM
- 08 Katedralskolan GYKOM
- 09 Birgittaskolan GYKOM
- 10 ALG Gymnasiesärskola GYSÄR
- 11 Berzeliuskolan Gymnasiesärskola GYSÄR

Bakgrund

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete för gymnasieskola, gymnasiesärskola samt vuxenutbildning bedrivas både på huvudmannanivå och på och skolenhetsnivå. Syftet är att säkerställa verksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar.

I kommunens styr- och ledningssystem för Linköpings kommun framgår att kommunkoncernen ska ha en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Med ändamålsenlig menas att verksamheten ska vara kvalitetssäkrad och efterleva politikens ambitioner.

Bildningsnämnden beslutade i oktober 2019, § 122, om en handlingsplan för nämndens systematiska kvalitetsarbete. Inom ramen för denna handlingsplan görs varje år ett antal nämndbesök inom bildningsnämndens olika verksamheter. Syftet med besöken är att utgöra en del av nämndens systematiska kvalitetsarbete och ge en övergripande bild av verksamheterna. Detta för att nämnden ska kunna fullgöra sin skyldighet att utveckla verksamheternas kvalitet.

Skolinspektionen har tillsynsansvar för fristående gymnasie- och gymnasiesärskolor. En kommun med elever i en fristående skola har dock rätt till insyn. Linköpings kommun använder sin rätt till insyn genom att politiker och tjänstemän gör regelbundna besök.

Under hösten 2019 och våren 2020 har totalt 11 besök genomförts inom bildningsnämndens verksamhetsområde inom gymnasie- och vuxenutbildningen. Bildningsnämnden fastställde i juni 2019, § 88, en plan för nämndbesöken 2019-20. I och med planen tydliggjordes nämndbesökens struktur hur dessa dokumenteras. Detta i syfte att tydliggöra besökens syfte, men även utgöra ett stöd för verksamheterna och politiker. Dokumentation från samtliga besök efter nämndens beslutade plan biläggs ärendet.

Verksamheterna som besöks under perioden är följande:

#	Datum	Verksamhet	Skola
1	2019-09-17	Fristående gymnasieskola	Realgymnasiet
2	2019-09-20	Region Östergötland	Vreta Utbildningscentrum
3	2019-09-25	Fristående gymnasieskola	Klara gymnasium
4	2019-10-02	Kommunal gymnasieskola	Berzeliusskolan
5	2019-10-09	Kommunal gymnasieskola	ALG
6	2019-10-22	Fristående gymnasieskola	Jensen Gymnasium
7	2019-10-24	Kommunal gymnasieskola	Folkungaskolan
8	2019-11-07	Kommunal gymnasieskola	Katedralskolan
9	2020-01-30	Kommunal gymnasieskola	Birgittaskolan
10	2020-03-05	Kommunal gymnasiesärskola	ALG

Redovisning av nämndbesök i verksamheten 2019-2020

Kommunala gymnasieskolor

Under nämndbesöken berättar skolorna att de har arbetat på flera olika sätt för att öka elevernas trygghet och studiero. Flera av skolorna har riktade insatser kopplade till välkomstveckan, detta med syfte att öka tryggheten på skolorna. Skolorna lyfter även fram mentorernas arbete i att skapa trygghet och studiero, för vissa grupper får dessa en viktig roll. Berzeliusskolan lyfter fram arbetet med trygghet och studiero kopplat till språkintröduktion, rutiner har tagits fram för att tydliggöra skolans respektive elevernas ansvar. Folkungaskolan har sedan ett par år arbetat med klasslag där lärarna tillsammans arbetar kring samma klasser vilket lyfta fram som en åtgärd som inverkar på tryggheten. Ett av Folkungaskolans prioriterade mål handlar om studiero, insatser finns exempelvis i form av fasta placeringar på lektionerna i årskurs 1, men även åldersintegrerad undervisning inom estetprogrammet. Katedralskolan har förändrat sin tidigare policy kring mobiltelefoner utifrån ökad studiero. Numera används mobildagis där eleverna får lämna in mobiltelefonerna om de inte ska användas i undervisningen. Birgittaskolan lyfter fram mentorernas arbete med att bidra till en ökad trygghet vilket även lyfts fram av Anders Ljungstedts gymnasium.

De senaste åren har flera av skolorna satsat på kompetensutveckling inom Google Classroom. Flera av de besökta skolorna lyfter fram att de är nöjda med dessa verktyg och att denna kompetensutveckling har varit framgångsrik. Det finns även en förväntan hos eleverna att undervisningen ska ske digitalt och att allt ska finnas tillgängligt i Google Classroom. Skolorna lyfter fram att fysiska böcker ofta fortfarande används då detta fortfarande kan vara ett bra komplement till de digitaliserade läromedlen. Flera av skolorna lyfter här fram ökade kostnader där skolan både behöver köpa in digitala läromedel och fysiska böcker. Berzeliusskolan lyfter fram att det digitaliserade arbetssättet har bidragit till en ökad kommunikation mellan lärare och elever. Det finns en kontinuerlig tillgång till allt eleverna arbetar med vilket gör det lättare för lärarna att kommentera och ge feedback på deras arbete. Vid nämndbesöket på Anders Ljungstedts gymnasium diskuterades att det finns en osäkerhet kring användandet av digitala verktyg bland vissa lärare och mer stöd och utbildning efterfrågas, gärna innan införandet av ett nytt verktyg.

När det gäller elevinflytande skiljer sig detta åt mellan de besökta skolorna. Flera av skolorna arbetar aktivt med att öka elevinflytandet över exempelvis examinationsformer. Det skiljer sig hur aktiva elevkårerna är de olika skolorna. Katedralskolan har, likt några av de andra skolorna, infört programråd som är en mötesplats mellan eleverna och skollödeningen. Anders Ljungstedts

gymnasium har ”nystartat” arbetet med elevkåren. Varje program har ett programråd som fungerar som en mötesplats mellan eleverna och skolledningen.

Flera av skolorna har riktade insatser kopplade till att minska elevernas frånvaro. Här lyfts mentorernas roll fram som viktig i att förebygga frånvaro bland eleverna. Flera av skolorna ser att frånvaron ökar när eleverna fyllt 18 år. Många av eleverna arbetar extra vid sidan av studierna men frånvaron kan också vara strategiskt, att eleverna är hemma och pluggar inför ett prov. Eleverna lyfter fram att schemalaggningen ibland inverkar på frånvaron, framförallt om eleverna har många håltimmar. Skolorna lyfter fram vikten av meningsfull undervisning för att öka elevernas närvaro. Kopplingen till elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete behöver stärkas. Anders Ljungstedts gymnasium ser en ökad närvaro för eleverna på introduktionsprogram vilket kopplas till det utvecklingsarbete skolan bedrivit mot dessa program bland annat med en förstärkt elevhälsa.

Skolorna arbetar olika kring att förbereda eleverna för arbete och vidare studier. Studie- och yrkesvägledarna arbetar aktivt med att komma och informera i klasserna. Eleverna på Folkungaskolan lyfter särskilt fram studie- och yrkesvägledarens arbete i att stötta och förse dem med relevant information.

Fristående gymnasieskolor och Region Östergötland

Under hösten och våren 2019-20 har tre fristående gymnasieskolor (Realgymnasiet, Klara gymnasium och JENSEN gymnasium) och Vreta utbildningscentrum besökts av nämnden.

Realgymnasiet väljer många elever som vill gå på en liten skola. Skolan sedan flera år ett arbete med heltidsmentorer där en mentor finns kopplad till varje arbetslag (program). Skolan fick utmärkelsen Guldtrappan 2019 vilket är en kvalitetsutmärkelse för kommuner och skolhuvudmän som ligger i framkant när det gäller skolutveckling i en digital samtid. Ett utvecklingsarbete för skolan kommande läsår är studiero vilket har prioriterats i skolans verksamhetsplan.

Klara gymnasium har ett stabilt elevunderlag med ca 460 elever vilket är det maxantal som skolan kan ha. Skolan lyfter fram sitt arbete med studiecoacher som har till uppdrag att ha helhetsansvaret för eleverna på respektive program. De håller i den individuella studieplanen, intressesamtal innan skolstart, föräldramöten och möten med pedagoger. Skolan är organiserad i arbetslag kopplade till de olika programmen. Personalen informerade om aktuellt utvecklingsarbete på skolan men efterlyser även mer samarbete med de kommunala skolorna. Trygghet och studiero utgör ett fokusområde för Klara gymnasium för närvarande.

JENSEN gymnasium har funnits i Linköping i ca 10 år. I dagsläget går endast 44 elever på skolan. En utmaning för skolan är att attrahera mer elever. Skolan upplevs som trygg av eleverna, både vid nämndbesöket och i Skolinspektionens elevenkät. Eleverna på Jensen har ett speciellt schema. Varannan vecka går man fm, varannan em. Före och efter lektionerna har man ”smart studies” som bemannas av lärare varje dag. Det är frivilligt men den tiden kan bli obligatoriska om man är F-varnad eller missat något moment. Konceptet ”Träna för verkligheten” innebär att skolan komprimerar schemat för att inte ha håltimmar. Jensen har fler timmar i garanterad undervisningstid, de har 2500 timmar, men då räknar man med tiden för ”smart study”. Elevhälsa finns både på gymnasiet och på grundskolan, det är samma team. Skolpsykologen sitter centralt i Stockholm annars finns de på plats på skolan.

Rektor beskriver Vreta utbildningscentrum som en skola med hög attraktionskraft. Elevantalet växer och maxkapaciteten är nära. Nuvarande rektor avgår med pension sommaren 2020 och rekrytering av ny rektor pågår. Maxkapacitet är 150 elever i varje årskurs, utöver nationella program finns även sarskola. 2019 200 sökanden till 150 platser. De program skolan erbjuder är kostsamma och skolans ekonomi har varit svag, men nu är skolan ekonomi i balans. Skolledningen är nöjd med elevernas resultat. Målbilden efter Gy-11 var att minst 90 % av eleverna ska nå yrkesexamen. 2018 var resultatet 94 %. Efter examen och avslutad utbildning får eleverna arbete eller går vidare till högre studier. Vreta utbildningscentrum har länge arbetat med heltidsmentorer. Mentorerna stöttar eleverna och har en neutral roll, vilket är mycket positivt både för både elever och lärare. Heltidsmentorerna följer upp eleverna kontinuerligt både avseende resultat och närvaro. Det finns sex mentorer på skolan och de ingår i en ledningsgrupp som leds av rektor. Samarbetet mellan, lärare heltidsmentorer och elevstödspersonal fungerar väl. Mentorerna fångar upp elever på ett bra sätt både när det gäller frånvaro och elever som behöver extra stöd.

Gymnasiesarskola

Under läsåret har nämnden besökt båda de skolor som har gymnasiesarskola, Berzeliuskolan och Anders Ljungstedts gymnasium.

Det är ett stort tryck på Berzeliuskolan på alla nivåer, med många sökande till grundskolan, till gymnasieskolan och ett ökande antal elever med mycket stora behov på gymnasiesarskolan. Det är viktigt att alla delar får det de behöver. Gymnasiesarskolans lokaler har anpassats under flera år för att kunna möta den elevgrupp som över tid har andra behov. Det är viktigt att skolan kan kunna trygga arbetsmiljön både för personal och elever.

En punkt som diskuterades vid nämndbesöket på Berzeliuskolan var behovet hos vissa elever av både boende och skola. På andra håll finns lösningar där man kan kombinera boende och skola. Under några år har det inte gått att lösa

boende för ungdomar i Linköping utan de har fått flytta till andra kommuner. Några ungdom har bott i en kommun, men gått i skola i en annan och åkt taxi mellan skola och boende. Skolledningen framför att skolboende bör kunna erbjudas i en så stor kommun som Linköping. Det finns ett föräldraperspektiv på detta. Linköpings kommun borde kunna göra detta både bättre och billigare. Det finns behov av både boende och skolboenden. Antalet ungdomar med stora behov ökar på sikt och idag ser man en kraftig ökning inom grundsärskolans lägre åldrar. Detta blir en stor utmaning på sikt.

På Anders Ljungstedts Gymnasium erbjuder man fem av de nio nationella gymnasiesärskoleprogrammen; programmet för administration, handel och varuhantering, programmet för fastighet, anläggning och byggnation, programmet för fordonsvård och godshandling, programmet för hotell, restaurang och bageri samt programmet för hälsa, vård och omsorg. Inför att eleverna gör sitt val till gymnasiesärskolan har de så kallad inpraktik, praktik på programmen i gymnasiesärskolan. Redan i år 7 går eleverna på studiebesök på gymnasiesärskolan, i år 8 provar eleverna på en halv dag per program, i år 9 är eleverna flera dagar på de program som valet står emellan. En fråga som diskuterades vid nämndbesöket var svårigheterna att hitta bra APL-platser till eleverna inom gymnasiesärskolan. Rektor menar att det är viktigt att hitta arbetsgivare som verkligen brinner för målgruppen.

Eleverna trivs bra på skolan och tycker att lärarna är bra. Eleverna tycker att gymnasiesärskolan innebär att ta mer ansvar och att man måste tänka mer framåt, på vad som händer sen. Eleverna har planer för vad de ska arbeta med efter skolan; jobba i affär, jobba på fritids och jobba på restaurang är det som nämns.

Båda skolorna lyfter fram framtida utmaningar inom kompetensförsörjning. Det är synd att inte fler lärare utbildas till speciallärare mot utvecklingsstörning och inom specialpedagogik. Det finns många pensionsavgångar inom personalen kommande åren.

Vuxenutbildning

Inga nämndbesök har genomförts inom vuxenutbildningen under hösten 2019 och våren 2020 med anledning av nämnden inväntat införandet av auktorisationssystem för de externa utbildningsanordnarna inom vuxenutbildningen.

Kommunala mål

I Allians för Linköpings övergripande mål för mandatperioden 2019-2022 anges följande mål under målområde medborgare:

- Hög kunskap med skolor i framkant

- Effektiv organisation med goda resultat

I bildningsnämndens mål för år 2020 anges:

- Likvärdiga förutsättningar
Linköpings kommunala verksamheter är attraktiva och erbjuder likvärdiga förutsättningar för alla elever
- Kunskap & kompetens
Alla elever får möjlighet att nå maximal kunskap och kompetens
- Trygghet & inflytande
Alla elever känner sig trygga i skolan och upplever att de har inflytande över sin utbildning

Uppföljning och utvärdering

Redovisning av nämndbesök i verksamhet sker löpande under läsåret där dokumentationen av varje besök biläggs nämnden. I juni varje år sammanfattas läsårets besök.

Utbildnings- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Jolby